

Rafael Vidiella i Franch

Comorera tenia raó durant tota la nostra guerra, puix que defensava la línia política del PSUC sobre el caràcter de la guerra i la revolució; però gairebé sempre els mètodes que Comorera emprava per defensar *tota* la política del Partit foren molt perjudicials per aquesta política. I els mètodes o els mitjans per defensar una bona política són tan importants com la causa que s'està defensant. (...) En Comorera tenia un temperament molt dur, molt sectari, molt antipàtic –defectes gens propicis per a atreure aliats d'altres partits o organitzacions sindicals–, i, a més, era molt propens al treball personal i a imposar el seu criteri propi i molt ambiciós.

Per exemple, quan el 21 de juliol de 1936 un grup de la CNT-FAI es va presentar a la Generalitat armat amb fusells metralladors davant Companys per imposar-li la creació del Comitè de les Milícies de Catalunya, tots els partits del Front Popular, àdhuc el POUM, que també n'era, estàvem units amb el president de la Generalitat per proposar-li la formació d'un nou govern de la Generalitat de Front Popular, puix que el govern que existia aleshores només era de republicans petit-burgesos. (...) La proposta de la CNT-FAI consistia en què al Comitè de Milícies hi hagués una representació igualitària de tres membres de la CNT, altres tres de la UGT i altres tres de l'Esquerra, un per la FAI i un altre per *tots* els partits marxistes –recordo que el PSUC encara no s'havia fundat– un per la “Lligueta” i un altre per la Unió de Rabassaires. La proposició cenetista-faïsta afegia que el Comitè Central de les Milícies de Catalunya crearia Comitès de Milícies comarcals i locals arreu de Catalunya i la seva missió seria dirigir la guerra als fronts de Catalunya i crear milícies armades a la rera guarda per protegir el nou ordre revolucionari. (...) i el president de la Generalitat acceptà la proposició tot seguit, afegint-hi molt hàbilment l'empremta governamental següent: que el Comitè de les Milícies seria un organisme de la Generalitat i seria presidit per un conseller de la Generalitat. (és clar que aquesta presidència només era honorària i en realitat la seva feina es convertí únicament en *Pagadoria*, puix que es limitava pagar-nos, als components del Comitè de les Milícies, les deu pessetes diàries que ens havíem assignat de salari). Concretant: tots acceptàrem la decisió de Companys, però Comorera no la va pair mai; des del primer moment la va

considerar una debilitat del president i sempre va veure amb mals ulls la formació del Comitè de les Milícies. Ell desitjava un govern sense anarcosindicalistes, puix que al fons de la seva consciència, com la d'altres xovinistes de l'Esquerra, d'Estat Català i altres republicans petit-burgesos, dominava la idea que la CNT-FAI, és a dir *tota* la CNT-FAI, era un niu de "murcianos", com els esmentats xovinistes els anomenaven a Catalunya durant el primer bienni de la República (...). Comorera mai no va saber triar el gra de la palla que hi havia dintre de la CNT-FAI i solia prendre tota la CNT-FAI per palla.

Del llibre de Montserrat Roig, *Rafael Vidiella, l'aventura de la revolució*.